

EL MUNICIPI LLIURE I VERD

Tot ecosistema natural és capaç de suportar un cert tamany de població animal i vegetal, en el transcurs d'un període de temps donat. L'energia solar disponible, l'aigua, la fertilitat del sòl, el clima i altres factors naturals imposen un límit a la quantitat de vida que pot ser sostinguda per un ecosistema. És el que hom anomena "capacitat de càrrega". Un ecosistema, mentre estigui dins dels límits de la seva capacitat de càrrega, pot sostenir el seu nivell de vida indefinidament.

L'autososteniment és un concepte ecològic amb clares implicacions econòmiques, doncs reconeix que el creixement econòmic i el benestar humà depenen dels recursos naturals bàsics que sostenen i suporten tots els sistemes vius.

Una societat autosostinguda és una societat que configura els seus sistemes econòmics i socials de manera que els recursos naturals i els sistemes que suporten la vida siguin conservats i renovats constantment.

Els components essencials d'una estratègia de desenvolupament autosostingut són molt senzills. Inclouen: l'estabilització de la població, la reducció de la dependència dels combustibles fòssils (i fòssils) i dels recursos no renovables, el desenvolupament de les fonts renovables d'energia, la conservació dels sòls, la protecció dels sistemes biològics bàsics de la terra i el reciclatge dels materials.

En els llargs mil·lenis que separen les primerenques comunitats hortícoles de les "grans civilitzacions" de l'antiguitat, tenim el testimoni de l'aparició de pobles, ciutats i, finalment, imperis en els quals el control col·lectiu ha estat desbancat per un control elitista, les relacions de parentiu per relacions territorials i de classe, les assemblees populars o consells de vells per burocràcies de tota mena.

Amb la supremacia dels vells sobre els joves, dels homes sobre les dones, dels xamans i clergues sobre els laics, d'unes races sobre unes altres, d'unes classes socials sobre unes altres i de l'estat sobre la societat, ha

culminat un procés de jerarquització i domini que ens ha menat a la situació actual.

L'estat, amb tots els seus coscos especialitzats de funcionaris, buròcrates i exèrcits ha romàs, des de la seva aparició, en un agut i constant conflicte amb totes aquelles formes d'associació col·lectiva no-jeràrquica de què la humanitat s'havia dotat al llarg del temps.

Els sistemes econòmics imperants avui al món s'han mogut cap a una via de desenvolupament que és insostenible.

La ideologia industrialista, que assumeix que el desenvolupament de la societat pot tenir lloc a costa de l'explotació de la natura i de les persones, ha estat plasmada en els moderns sistemes de producció i de reproducció.

Entre els sistemes de producció i

reproducció hi trobem la comarca i el municipi.

El municipi industrialista, tecnoburocràtic, només ha esdevingut una realitat perquè ha continuat atacant l'autonomia i l'autosuficiència de les persones i les comunitats, de la mateixa forma que totes les societats pre-industrials jeràrquiques havien fet.

Un municipi industrialista, tecnoburocràtic, només és possible si estableix relacions d'expoliació i explotació amb la natura i amb les societats pre o semi-industrials del planeta terra.

Un municipi industrialista, tecnoburocràtic, necessita per reproduir-se: aigua, matèries primeres, energia, aliments..., que ell no té ni produeix, per això:

- importa aliments vegetals/animals produïts en llocs allunyats, on s'ha imposat el mono cultiu-intensiu-químic, que enverina i exhaurix la terra i emmalalteix les persones.
- importa energia (carbó, gas, petroli, electricitat,...) destruint paratges per fer explotacions de carbó, intendant valls fèrtils per fer grans embassaments, hipotecant comarques senceres amb petroquímiques i nuclears i contaminant el país amb pluges àcides i radioactivitat.
- importa aigua, expoliant-la d'altres usos, principalment l'agrícola, impossibilitant l'augment de la superfície de zones de regadiu.

- importa matèries primeres, condemnant grans regions del planeta a ser-ne subministradores. I tot per produir cada vegada més productes innecessaris, que tenen una vida cada dia més limitada, que passen de moda ràpidament i que es llencen una vegada utilitzats.

Un municipi industrialista, tecnoburocràtic, genera creixents quantitats de residus, des d'aigües altament contaminades fins escombreries de totes menes, tot passant per gasos pestilents, que la natura no pot reciclar, unes vegades perquè se'n generen a una velocitat superior a la del reciclatge natural i altres perquè són matèries no reciclables.

El municipi ecologista del futur és aquell que tendeix a ser un ecosistema viu, estable i divers, integrat dins la trama natural on s'arrela, és a dir, un municipi autosostingut que:

- empra els recursos naturals a la mateixa velocitat que la natura els renova. Això és el cor d'ecologia!
- produeix els aliments i l'energia que necessita a nivell familiar, de barri, municipi o comarca. Això és el cor de la cohesió social!
- controla de forma democràtica la seva economia i l'orienta cooperativament. Això és el cor de la dignitat!
- descentralitza la cultura i la fa participativa, alliberant el geni creador que tothom porta dins. Això és el cor de la joia!

El municipi ecologista tendirà a mantenir l'equilibri ecològic de les seves terres, aigües i atmosfera; tendirà a introduir el camp dins la ciutat; en definitiva serà

un ecosistema "tècnic" integrat amb els ecosistemes naturals en el si dels quals es situa.

No n'hi ha prou amb una nova manera, radicalment diferent, de pensar; cal una nova manera, radicalment diferent, també, de viure.

Algunes de les "tecnologies" que ens ajudaran a fer dels municipis uns ecosistemes autosostinguts, les tenim aquí entre nosaltres. Què esperem a fer-les servir?. Vet ací algunes:

- 1) Si les condicions són favorables, els captors solars poden escalfar suficient aigua, al llarg de l'any, que permetin substituir d'un 80 a un 100% dels combustibles convencionals esmerçats en la producció d'aigua calenta. I, per tant, poden representar un considerable estalvi econòmic, alhora que un ús més racional de les fonts d'energia.
- 2) Els sistemes conversors d'energia edifica poden subministrar suficient energia elèctrica (aerogeneradors) per a grups de cases o inclús per a petites comunitats locals, sempre que el vent sigui suficientment fort i persistent. Amb vents més fluïxos, aeromotors multipala poden bombejar directament aigua, des dels aqüífers subterranis fins als dipòsits d'emmagatzament. En zones rurals, els aerogeneradors i els aeromotors poden subministrar l'energia necessària per a les seves activitats agrícoles i ramaderes. L'electricitat produïda durant els períodes més ventosos pot emmagatzemar-se en bateries o dessota terra (en forma d'aigua calenta o d'aire comprimit) fins que hom vulgui

disposar de l'energia emmagatzemada. En molts llocs, amb aerogeneradors connectats a la xarxa elèctrica, l'electricitat sobrant pot ser venuda a la companyia elèctrica. Un conjunt d'aerogeneradors agrupats en el que hom anomena "parc edífic"

possibilita al municipi produir i utilitzar directament l'energia que prové d'una font local com és el vent, arribant a ser una font d'ingresos considerable per al mateix municipi, sempre que el parc edífic sigui gestionat localment.

- 3) Es poden dissenyar de forma escaient els edificis (arquitectura bioclimàtica) possibilitant i permetent la utilització directa del sol per a escalfament i refrigeració ambiental, de tal forma que hom necessiti molt poca energia procedent d'altres fonts.
- 4) La proliferació d'arbres en zones urbanes, ajuda a reduir la temperatura en el transcurs dels mesos més calorosos, a esmorteir els sorolls i a mantenir la qualitat de l'aire que respirem. Els boscos locals, a la vegada que possibiliten la vida de moltes espècies animals i permeten el gaudiment de la natura per part de les persones, poden subministrar biomassa per ser emprada en l'escalfament de cases i edificis.
- 5) L'existència de petites botigues cooperatives (de queviures, de roba,...) dins del mateix barri, encoratja l'autonomia i l'autosteniment proporciona els serveis necessaris per menar una vida digna, diversifica el barri, permet un contacte directe i personal entre els veïns (as-

UNA POSSIBLE

TRANSFORMACIÓ

DEL MUNICIPI

pecte molt important a l'hora de construir una comunitat sòlida) i fa que els diners romanguin a la mateixa comunitat.

- 6) L'horticultura biològica en el marc de la comunitat local fa possible que els veïns/ es tinguin aliments d'alta qualitat i més barats, en tant que s'estalvien els combustibles necessaris per al transport, fertilitzants artificials i pesticides i altres artefactes de l'agricultura industrial. Els horts urbans comunitaris permeten a la gent que no té terra l'oportunitat de conrear-la i fer créixer els seus propis aliments, i al mateix temps afavoreixen el contacte personal i l'amistat amb altres persones del barri. A més permeten el reciclatge de les deixalles orgàniques produïdes per la comunitat. Mitjançant el compostatge les deixalles orgàniques es transformen en adob orgànic per als horts comunitaris.

- 7) Les bicicletes funcionen amb energia muscular en comptes de benzina, de forma que permeten estalviar combustible i, a l'hora, mantenen en bona forma física les persones que empren aquest mitjà de transport pacífic, no contaminant (ni fums, ni sorolls) i eficient. Fer carrils-bici segurs en els carrers ajuda a la prevenció d'accidents i encoratja la gent a fer ús de la bicicleta. La ciutat de Davis, a Califòrnia, té ella sola 24 Km. de carrils-bici.

- 8) Encara que actualment les cèl.lules solars foto-voltaïques són cares i solament s'emprin en llocs aïllats on no es disposa d'altres fonts d'energia o en aplicacions molt específiques; la indústria solar, el mateix Departament d'Energia Americà i moltes institucions creuen que seran suficientment barates cap a finals de la present dècada. Si això esdevé una realitat, els raigs del sol podran ser captats i transformats directament en electricitat per a usos ben comuns.

CARRER D'UNA CIUTAT (ACTUAL)

CARRER D'UNA CIUTAT (EN TRANSICIÓ)

AGRICULTURA URBANA MADURA